

ПРОПОЗИЦІЇ
Міністерства соціальної політики України
до проекту Закону України „Про внесення змін до деяких законодавчих актів
щодо забезпечення рівних можливостей матері та батька на догляд за
дитиною”,

внесеного на розгляд Верховної Ради України
народними депутатами України Чорним Д. С., Зуєвим М. С., Нестеренко К. О.
та ін.

реєстр. № 3695 1 від 02.07.2020
(перше читання)

1. Законопроект підтримується із зауваженнями.

2. Законопроектом передбачається забезпечення рівних можливостей матері та батька на догляд за дитиною та поєднання трудової діяльності із сімейними обов'язками, скасування норм, які обмежують право чоловіка на відпустку для догляду за дитиною, створення передумов для посилення ролі батька у вихованні дітей та розвитку відповідального батьківства в Україні.

Законопроектом пропонується:

1) доповнити Кодекс законів про працю та Закон України „Про відпустки” новим видом відпустки – відпусткою при народженні дитини тривалістю до 14 календарних днів, що оплачується за рахунок роботодавця.

Така відпустка надається одній із перелічених осіб: чоловіку, дружина якого народила дитину; батьку дитини у разі, якщо він не перебуває у зареєстрованому шлюбі з матір'ю дитини, але які спільно проживають, пов'язані спільним побутом, мають взаємні права та обов'язки; бабі або діду, або іншому повнолітньому родичеві дитини, який фактично доглядає за дитиною, якщо мати (батько) дитини є одинокою матір'ю (одиноким батьком);

2) визначити відпустку для догляду за дитиною до досягнення нею трирічного віку як рівне право кожного з батьків дитини (матері та батька) та внести відповідні зміни в статті 179, 181 Кодексу законів про працю України та статті 18, 20 Закону України „Про відпустки”;

3) доповнити статтю 182¹ Кодексу законів про працю України та статтю 19 Закону України „Про відпустки” положенням щодо права працівників обох статей, які мають дітей або повнолітню дитину – особу з інвалідністю з дитинства I групи підгрупи А, на додаткову відпустку;

4) доповнити статтю 51 Кодексу законів про працю України положенням щодо можливості встановлення скороченої тривалості робочого часу для чоловіків, які мають дітей віком до чотирнадцяти років або дитину з інвалідністю, та батьків, що виховують дітей без матері (у тому числі в разі тривалого перебування матері в лікувальному закладі).

Законопроектом також пропонується внести зміни до статей 56, 63, 176, 177, 184, 185, 186 Кодексу законів про працю України в частині гарантування прав батьків, що виховують дітей без матері: на неповний робочий час; заборони залучення до надурочних робіт, нічних робіт і робіт у вихідні дні та направлення у відрядження; заборони відмовляти у прийнятті на роботу і знижувати їм заробітну плату з мотивів, пов'язаних із наявністю дитини віком до чотирнадцяти років або

дитини з інвалідністю; надання путівок до санаторіїв та будинків відпочинку і надання їм матеріальної допомоги.

Водночас відповідно до статті 186¹ Кодексу законів про працю України гарантії, встановлені статтями 56, 176, 177, 184, 185, 186 цього Кодексу, поширюються також на батьків, які виховують дітей без матері (у тому числі в разі тривалого перебування матері в лікувальному закладі), а також на опікунів (пклувальників), одного з прийомних батьків, одного з батьків-вихователів.

Реалізація положень законопроекту створить умови для зменшення різниці у рівні доходів чоловіків і жінок (середня заробітна плата чоловіків в Україні на 22 % перевищує середню заробітну плату жінок), оскільки нижчі доходи жінок, окрім іншого, пов'язані з використанням ними свого права працювати неповний робочий тиждень (день, місяць) для того, щоб приділяти більше часу турботі про сім'ю, вихованню дітей; перебуванням жінок у відпустці для догляду за дитиною до досягнення нею трирічного віку, що стримує кар'єрне зростання, наявністю стереотипів щодо соціальних ролей жінок і чоловіків.

Крім того, прийняття законопроекту сприятиме усуненню непрямой дискримінації стосовно жінок (роботодавці, як правило, не зацікавлені у прийомі на роботу молодих жінок та жінок, які мають малолітніх дітей).

Законопроект враховує положення Резолюції Парламентської Асамблеї Ради Європи № 2079 (2015) „Рівність і спільна батьківська відповідальність: роль батька”, рекомендації міжнародної ініціативи „Партнерство Біарріц” щодо утвердження гендерної рівності в частині реформування законодавства у сфері соціальних відпусток, пов'язаних із народженням дитини та доглядом за нею, а також забезпечує імплементацію окремих положень Директиви 2010/18/EU від 8 березня 2010 р. про імплементацію переглянутої рамкової угоди щодо батьківської відпустки (стаття 424, додаток XL Угоди про асоціацію між Україною та ЄС).

У зв'язку із вищезазначеним Мінсоцполітики пропонує:

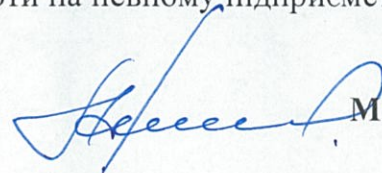
у тексті законопроекту слова „жінки та батьки, які виховують дітей без матері” варто замінити словами „працівники, які виховують дітей без одного з подружжя”, слова „жінки та батьки, які виховують дітей” замінити словами „працівники, які виховують дітей”;

у статті 186 законопроекту потребує уточнення яким чином визначається потреба в організації дитячих ясел, дитячих садків, кімнат для годування грудних дітей, а також кімнат особистої гігієни працівників. До цієї статті після слів „дитячих садків” варто додати слова „дитячих кімнат”, перед словами „кімнати особистої гігієни” додати слово „роздільні”;

внести зміни до пункту першого частини п'ятої статті 10 Закону України „Про відпустки” щодо надання права не тільки жінкам, але й чоловікам, які мають двох і більше дітей віком до 15 років або дитину з інвалідністю, за їхнім бажанням отримувати щорічну відпустку повної тривалості до настання шестимісячного терміну безперервної роботи у перший рік роботи на певному підприємстві.

Міністр

_____ 2020 р.

 М. Лазєбна